

Teaching Guide

Identifying Data					2023/24
Subject (*)	Socio-educational intervention with older people		Code	615525026d	
Study programme	Máster Universitario en Políticas Sociais e Intervención Sociocomunitaria (a distancia)				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Official Master's Degree	1st four-month period	Second	Optional	6	
Language	SpanishGalician				
Teaching method	Non-attendance				
Prerequisites					
Department	Ciencias da SaúdeFisioterapia, Medicina e Ciencias BiomédicasPedagogía e Didáctica				
Coordinador	Zapico Barbeito, Mª Helena	E-mail	helena.zapico@udc.es		
Lecturers	Ávila Álvarez, Adriana Ivette Rivas Quarneti, Natalia Yanaina Robles García, Verónica Viana Moldes, Ines Zapico Barbeito, Mª Helena	E-mail	adriana.avila.alvarez@udc.es natalia.rivas.quarneti@udc.es veronica.robles@udc.es ines.viana@udc.es helena.zapico@udc.es		
Web					
General description	<p>A materia de Intervención socioeducativa con persoas maiores atopa a súa xénese na defensa dun paradigma promotor do avellentamento activo e a solidariedade interxeracional comunitaria, a prol da construción de sociedades máis xustas para tódalas idades. Dende unha perspectiva teórico-práctica, ofrécese un estimulante achegamento aos principios do modelo de traballo integral centrado na persoa, o grupo e a comunidade, por medio da análise de innumerables proxectos e experiencias nacionais e internacionais no campo da saúde, a interxeracionalidade, a xeraxoxía ou a prevención da vulnerabilidade e a exclusión na velez. Preténdese, asemade, aportar claves que axuden a deseñar e desenvolver proxectos socioeducativos e sanitarios orientados á derradeira etapa da vida, dende un enfoque decididamente interdisciplinario.</p>				

Study programme competences

Code	Study programme competences
A22	CEE2 - Manexar ferramentas conceptuais e metodolóxicas para a análise da vulnerabilidade asociada a formas de convivencia e a determinados grupos de idade.
A23	CEE3 - Identificar as dinámicas interxeracionais, biolóxicas e socioeconómicas que xeran situacións de exclusión.
A24	CEE4 - Identificar situacións e procesos de segregación de colectivos vulnerables asociados ao avellentamento demográfico.
A25	CEE5 - Actuar como profesional competente e cualificado/a no ámbito do deseño, a xestión e a avaliación de proxectos de investigación, políticos e sociais sobre situacións de dependencia.
A26	CEE6 - Actuar como profesional competente e cualificado/a no ámbito do deseño, a xestión e a avaliación de políticas de intervención dirixidas á conciliación familiar e ás necesidades dos maiores.
B2	CB2 - Aplicar e integrar os coñecementos a contornos e problemas emerxentes e indefinidos, na práctica investigadora e profesional.
B3	CB3 - Seleccionar o marco científico adecuado para avaliar as evidencias dispoñibles e postular hipóteses razoadas sobre a avaliación previsible dos feitos sociais estudados.
B4	CB4 - Identificar os dilemas éticos e a responsabilidade social tras os retos formulados na práctica profesional e investigadora.
B6	CB6 - Posuír e comprender coñecementos que proporcionen unha base ou oportunidade para ser orixinais no desenvolvemento e/ou a aplicación de ideas, a miúdo nun contexto de investigación.
B7	CB7 - Que os estudantes saiban aplicar os coñecementos adquiridos e a súa capacidade de resolución de problemas en contornos novos ou pouco coñecidos dentro de contextos máis amplos (ou multidisciplinares) relacionados coa súa área de estudo.
B14	CX2 - Realizar unha análise crítica da realidade social e do desenvolvemento profesional vinculada aos feitos sociais sobre os que se traballa.
B17	CX5 - Elaborar e defender informes, proxectos e memorias no campo das ciencias sociais.
B19	CX7 - Dar respostas innovadoras e orixinais ante situacións problemáticas emerxentes relacionadas coa exclusión social.
B20	CX8 - Aplicar a perspectiva comparada na comprensión das problemáticas sociais e das respostas e solucións políticas.

B21	CX9 - Aplicar unha perspectiva interdisciplinar na análise e a valoración de problemáticas de exclusión e políticas sociais de inclusión e cohesión.
C1	CT1 - Expresarse correctamente, tanto de forma oral como escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	CT3 - Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT4 - Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía respectuosa coa cultura democrática, os dereitos humanos e a perspectiva de xénero.
C5	CT5 - Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT6 -Adquirir habilidades para a vida e hábitos, rutinas e estilos de vida saudables.
C7	CT7 - Desenvolver a capacidade de traballar en equipos interdisciplinares ou transdisciplinares, para ofrecer propostas que contribúan a un desenvolvemento sostible ambiental, económico, político e social.

Learning outcomes			
Learning outcomes	Study programme competences		
Analizar modelos e experiencias de promoción do envellecemento activo e a solidariedade interxeracional comunitaria.	AC22	BC2	CC1
	AC23	BC4	CC3
	AC24	BC14	CC4
	AC25	BC20	CC5
	AC26		
Integrar os fundamentos do modelo de traballo integral centrado na persoa/grupo/comunidade.	AC22	BC2	CC1
	AC23	BC3	CC3
	AC24	BC14	CC4
	AC25	BC19	CC5
	AC26	BC20	CC7
Deseñar propostas de intervención socioeducativa con persoas maiores dende a perspectiva da interxeracionalidade, comunidade e/ou interseccionalidade	AC22	BC2	CC1
	AC23	BC4	CC3
	AC24	BC6	CC4
	AC25	BC7	CC5
	AC26	BC14	CC6
		BC17	CC7
		BC19	
		BC20	
	BC21		

Contents	
Topic	Sub-topic
TEMA I. Paradigma do envellecemento activo e sociedades para tódalas idades	<p>Subtema 1.1.- Evolución socio-histórica dos conceptos ?envellecemento activo? e ?sociedades para tódalas idades?</p> <p>Subtema 1. 2.- Envellecemento fisiolóxico e envellecemento como factor de risco</p> <p>Subtema 1.3.- Risco, vulnerabilidade(s) e exclusión na vellez: perspectivas sociocomunitarias</p> <p>Subtema 1.4.- Xerontoloxía crítica: conceptualización, conceptos clave (ex.: edadismo) e aportacións internacionais.</p> <p>Subtema 1.5 .- Xerontoxía: conceptualización, modelos e dimensións de futuro</p>

TEMA II. Deseño e desenvolvemento de proxectos socioeducativos e sanitarios na vellez: aproximacións teóricas (I)	<p>Subtema 2.1.- Accións de prevención, promoción e intervención na saúde das persoas maiores</p> <p>Subtema 2.2.- Educación e programas interxeracionais: perspectiva nacional e internacional</p> <p>Subtema 2.3.- Comunidades de aprendizaxe interxeneracional e educación ao longo da vida</p> <p>Subtema 2.4.- Perspectiva cidadá e estratexias de pensamento e acción-intervención sociocomunitaria</p> <p>Subtema 2.5.- Retos de futuro e interseccionalidade na aproximación á vellez</p>
TEMA III. Deseño e desenvolvemento de proxectos socioeducativos e sanitarios na vellez: experiencias prácticas dende a interdisciplinariedade (II)	<p>Subtema 3.1.- Accións de prevención, promoción e intervención na saúde das persoas maiores</p> <p>Subtema 3.2.- Educación e programas interxeracionais: perspectiva nacional e internacional</p> <p>Subtema 3.3.- Comunidades de aprendizaxe interxeneracional e educación ao longo da vida</p> <p>Subtema 3.4.- Perspectiva cidadá e estratexias de pensamento e acción-intervención sociocomunitaria</p> <p>Subtema 3.5.- Retos de futuro e interseccionalidade na aproximación á vellez</p>

Planning				
Methodologies / tests	Competencies	Ordinary class hours	Student?s personal work hours	Total hours
Introductory activities	A23 A25 B19 C6	3	0	3
Directed discussion	A23 A24 B4 C1 C3 C4 C5 C6 C7	10	36	46
Student portfolio	A23 A24 B2 B3 B4 B17 B19 B21 C1 C3 C4 C5 C6 C7	3	34	37
Collaborative learning	A22 A23 A24 A25 A26 B2 B3 B4 B6 B7 B14 B20 B21 C1 C3 C4 C5 C7	26	34	60
Personalized attention		4	0	4

(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.

Methodologies	
Methodologies	Description
Introductory activities	Actividades que se levan a cabo antes de iniciar calquera proceso de ensino-aprendizaxe a fin de coñecer as competencias, intereses e/ou motivacións que posúe o alumnado para o logro dos obxectivos que se queren alcanzar, vinculados a un programa formativo. Con ela preténdese obter información relevante que permita articular a docencia para favorecer aprendizaxes eficaces e significativos, que partan dos saberes previos do alumnado.
Directed discussion	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por unha persoa moderadora.
Student portfolio	É unha carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumnado nun período de tempo, cos comentarios e cualificacións asignadas polo profesorado, o que lle permite visualizar o progreso do alumnado. O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumnado, como: apuntes ou notas de clases, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resumes, probas escritas, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumnado realizado polo profesorado, etc. Este portafolios será o material empregado para facer reflexión crítica do proceso de aprendizaxe, que será avaliado.

Collaborative learning	Conxunto de procedementos de ensino-aprendizaxe guiados de forma presencial e/ou apoiados con tecnoloxías da información e as comunicacións, que se basean na organización da clase en pequenos grupos nos que o alumnado traballa conxuntamente na resolución de tarefas asignadas polo profesorado para optimizar a súa propia aprendizaxe e a dos outros membros do grupo.
------------------------	---

Personalized attention

Methodologies	Description
Collaborative learning Student portfolio	A atención personalizada consiste en titorías grupais ou individualizadas, presenciais ou por internet, para poder facer as revisións do traballo da materia, respecto ao proceso, resultado e avaliación.

Assessment

Methodologies	Competencies	Description	Qualification
Collaborative learning	A22 A23 A24 A25 A26 B2 B3 B4 B6 B7 B14 B20 B21 C1 C3 C4 C5 C7	Avaliarase globalmente a participación e contribución individual ao traballo desenvolvido na materia, adquirindo especial relevancia a análise dunha experiencia innovadora de intervención socioeducativa con persoas maiores.	45
Student portfolio	A23 A24 B2 B3 B4 B17 B19 B21 C1 C3 C4 C5 C6 C7	Deberá entregarse un cartafol no que se recolla unha descrición e reflexión crítica sobre o proceso de ensinanza-aprendizaxe vivido ao longo da materia (análise das actividades realizadas con cada docente, das experiencias analizadas, da documentación, lecturas e materiais didácticos empregados, etc.), sempre cun carácter eminentemente procesual.	55

Assessment comments

** De incorrerse en plaxio nalgunha

das probas ou actividades de avaliación, as implicacións serán as establecidas na normativa vixente, isto é "cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometa a falta: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederáse a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".

1.- A entrega dos traballos documentais

que se realicen nesta materia:

1.1. Solicitarase en formato virtual e/ou soporte informático.

1.2. Realizarase a través do Campus Virtual, en formato dixital sen necesidade de imprimilos.

1.3. De se realizar en papel:

- Non se empregarán plásticos.
- Realizaranse impresións a dobre cara.
- Empregarase papel reciclado.
- Evitarase a impresión de borradores.

2.- Débese facer un uso sostible dos recursos e a prevención de impactos negativos sobre o medio natural.

3.- Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

4.- Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas...).

5.- Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.

6. Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

7. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

8. A docente responsable resérvase a posibilidade de realizar algún cambio na avaliación ou outros aspectos que serán notificados ao estudantado coa suficiente antelación.

9.- Nas clases sosterase o principio de debate democrático, escoitando e respectando todas as opinións diversas en torno aos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado.

Complementary	<p>Abellán García, A., Ayala García, A. & Pujol Rodríguez, R. (2017) Un perfil de las personas mayores en España, 2017. Indicadores estadísticos básicos. Madrid, Informes Envejecimiento en red nº 15, 48 p. [Fecha de publicación: 31/01/2017; última versión: 27/03/2017]. <http://envejecimiento.csic.es/documentos/documentos/enred-indicadoresbasicos17.pdf> Alemán Bracho, M. d. C., & Martín García, M. (2014). Envejecimiento y derechos humanos. Miscelánea Comillas: Revista De Ciencias Humanas y Sociales, 72(140), 227-255. Álvarez, A. I. A. (2003). Técnicas no farmacológicas en la enfermedad del Alzheimer. Agathos: Atención sociosanitaria y bienestar, 3(4), 4?10. Buendía Vidal, J., ed. lit. In Buendía Vidal J., ed. lit (Ed.), (2010). Gerontología y salud : Perspectivas actuales. Madrid (sp): Biblioteca Nueva. Bermejo, Lourdes (2012). Envejecimiento activo, pedagogía gerontológica y buenas prácticas socioeducativas con personas adultas mayores. Educación social. Revista de Intervención Socioeducativa, 51, 27-44. Bocanegra, N. M., Puente, C. P., & Álvarez, A. I. A. (2012). Terapia asistida con animales. In Neurorehabilitación: métodos específicos de valoración y tratamiento, 2012, ISBN 978-84-9835-410-2, páxs. 465-471 (pp. 465?471). Editorial Médica Panamericana. Retrieved from https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5272889 Debra J, Rose. Equilibrio y movilidad con personas mayores. Segunda edición. Badalona: Paidotribo, 2014 Guccione, Andrew A. Geriatric physical therapy. 2nd edition. St. Louis: Mosby, 2000. Hatton-Yeo, Alan (2007). Programas intergeneracionales, solidaridad intergeneracional y cohesión social. En Mariano Sánchez Martínez (Dir.) Programas intergeneracionales. Hacia una sociedad para todas las edades (p. 123-140). Barcelona: La Caixa. Hernando Ibeas, M. V. (2004). Habilidades de comunicación con las personas mayores. Envejecimiento y sociedad: Una perspectiva pluridisciplinar (1ª ed., pp. 103-141) Universidad de La Rioja. Hernando Ibeas, M. V. (2006). Teorías sobre el fenómeno del envejecimiento. Envejecimiento activo, envejecimiento en positivo (1ª ed., pp. 37-64) Universidad de La Rioja. Hooyman, N. R., Kiyak, H. A., & Kawamoto, K. (2015). Aging matters: an introduction to social gerontology. Boston: Pearson. Izquierdo Martínez, A., & Izquierdo Dopf, A. (2005). Psicología del desarrollo de la edad adulta: Teorías y contextos. Revista Complutense De Educación, 16(2), 601-619. Mondragón Ruiz de Lezana, Miren Jaione. (2011). Condiciones de vida y ausencia de bienestar de las personas mayores. Oñati Socio-Legal Series, 1(8), 3-23. Powell, J. L. (2013). Globalization and global aging. New York: Novinka. Rivas-Quarneti, N., Movilla-Fernández, M.-J., & Magalhães, L. (2017). Immigrant women?s occupational struggles during the socioeconomic crisis in Spain: Broadening occupational justice conceptualization. Journal of Occupational Science. Retrieved from http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14427591.2017.1366355 Piñeiro- Silva, I., Rivas-Quarneti, N., Feal-González, R., & Movilla-Fernández, M. (2014). Él ya no es él. Participación de la familia en las ocupaciones de la persona mayor que vive en un centro residencial. Revista Electrónica de Terapia Ocupacional Galicia, TOG, (19), 10-19. Tobío Soler, C. (2008). Redes familiares, género y política social en España y Francia. Política y Sociedad, 45(2), 87-104.</p>
----------------------	--

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

A materia é obrigatoria para o estudantado que escolle o itinerario de Envellecemento e transformacións familiares. Estará aberta tamén aos/ás estudantes doutros itinerarios, ou aos/ás que deciden non especializarse.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.